Südschleswigscher Wählerverband

Rede
Kiel, 19.01.2024

Pressesprecher Per Dittrich, Tel. (04 31) 988 13 83

Düsternbrooker Weg 70
24105 Kiel

Tel. (04 31) 988 13 80
Fax (04 31) 988 13 82

Norderstraße 76
24939 Flensburg

Tel. (04 61) 144 08 300
Fax (04 61) 155 08 305

E-Mail: info@ssw.de

Jan Riber Jakobsen: "Vi står i en brydningstid"

Festtale til SSWs nytårsreception 2024 i Flensborghus af Jan Riber Jakobsen (K), borgmester i Aabenraa.

Godaften og tak for invitationen og muligheden for at holde årets festtale. Det er en stor ære, og en aften som jeg har set frem til.

Jeg vil gerne indlede, og benytte lejligheden til at takke for den fine modtagelse jeg har fået som ny borgmester i Aabenraa kommune, fra samarbejdspartnere, politikkere og nu venner her i Sydslesvig.

Tak for at få æren som taler ved årsmødet i Flensborg sidste sommer – det var noget som jeg aldrig havde drømt ville blive min mulighed – derfor en stor oplevelse og en fantastisk dag.

Et af de vigtigste pejlemærker for mit virke som borgmester i Aabenraa kommune, og som ligger mig meget på sinde, er at vi hver eneste dag arbejder for et stærkt samarbejde mellem Danmark og Tyskland. Det håber jeg, man kan se i den politik og i det arbejde, jeg udfører.

Aldrig har vi haft mere brug for kulturen og fællesskabet. Den binder os sammen, sætter tanker i gang, den har noget til os alle sammen.

Derfor er jeg også glad for at se, så mange har valgt at sætte hinanden stævne i aften.

Den politiske hverdag og udgangspunkt nord og syd for grænsen, er ikke ens. Dels har vi nord for grænsen haft mange reformer, heriblandt 2 kommunalreformer i nyere tid. Derfor er Aabenraa kommune efter seneste reform Danmarks 9 største kommune arealmæssig, nogle siger dog 10 største efter sidste stormflod, hvor rigtig meget kyst forsvandt i havet.

5 kommuner blev til en storkommune, Amterne blev nedlagt og erstattet af Regioner, hvis hovedopgave er hospital og sundhedsvæsen.

I Aabenraa Kommune er vi ca. 60.000 borgere, 64% af kommunens areal er udlagt til aktivt landbrugsdrift. En stor Erhvervshavn, næst dybeste i Østersøen, hvor vi har store ambitioner og udviklingsdrømme for havnen, som er en selvstyrende havn eget af Aabenraa Kommune. Vi er også beriget af Padborg, som i mine øjne er et af Danmarks førende erhvervsområder inden for transport og logistik. Porten til Europa, og vi har Padborg Transportcenter, som hver eneste dag skaber vækst og udvikling i erhvervslivet på begge sider af grænsen.

Den geopolitiske dagsorden er også blevet lokalpolitik, især efter Ruslands invasion af Ukraine.

Danmarks afhængighed af fossile brændstoffer fra ustabile verdensdele har sammen med en aktiv klimadebat sat skub i den grønne omstilling og uafhængighed, og der sker lokalt i alle kommuner.

2024 bliver et spændende år, men måske også et usikker år, med valg i Taiwan og Rusland. Og forhåbentlig en destabilisering af uroen på Gaza og i Yemen bugten. Ja i Rusland har Putin nok allerede styr på valgresultatet, men hvordan forholder Kina og USA sig til resultatet i Taiwan.

Når jeg nævner det geopolitiske i min tale i aften, så er det en hyldest til vores grænseland og respekt for den fordragelighed grænselandet imellem, flertal og mindretal på begge sider af grænsen.

Min overskrift for festtalen i aften er ”Det Gode Naboskab”.

Hvordan er vores naboskab i dag, men i højere grad: Hvordan bevarer vi det gode naboskab i fremtiden.

Den nye generation, de unge mennesker, er vores fremtid. Det er de unge, der skal føre det gode naboskab videre, når vi andre ikke er her mere eller er for gamle til at gøre noget ved det.

Og lige nu står vi – og især de unge – i en brydningstid. Den digitale tidsalder er i den grad over os, og jeg oplever på netop det punkt væsentlige forskellige mellem Tyskland og Danmark.

I Danmark har vi siden 2016 med en national digitaliseringsstrategi været

meget digitale. Du kan betale, kommunikere med offentlige myndigheder og generelt navigere i samfundet stort set udelukkende ved hjælp af digitale værktøjer og hjælpemidler.

Det er min bekymring, at Danmark og Tyskland på det område er ved at vokse fra hinanden, så vi ikke længere taler det samme sprog. Nemlig digitaliseringens sprog. Jeg håber derfor, at Tyskland som samfund kommer med på den digitale bølge og dagsorden, som lige nu er næsten umulig at navigere udenom. For i fremtiden er det lige præcis det fælles, digitale sprog, der er brug for.

Ikke kun som kommunikation os mennesker imellem, men i lige så høj grad virksomhederne imellem, hospitalerne imellem, myndighederne imellem.

Men når det er sagt, så skaber den digitale verden også et øget behov for den fysiske kontakt. For der er jo ingen af os, der ønsker, at vores børn skal kommunikere udelukkende ved hjælp af mobiltelefoner og skærme, så de glipper det fysiske møde.

Vi har allerede set digitaliseringens følger, nemlig at vi i større grad har brug for at kommune ud i naturen, outdoor life, Vi ser det i turismen, hvor flere vælger friluftslivet.

Derfor er foreningslivet, fællesskabet og de fysiske møder måske vigtigere end nogensinde før. Det er i de fysiske møder, der giver os mulighed for afslapning, foreningslivet og fællesskabet vi tanker op, og får energi og inspirationen til vores hverdag. Det er i det fysiske møder, at vi beriger livet, mærker hinanden i mødet, det bidrager til personlig velvære.

Og netop derfor er det gode naboskab og grænsesamarbejdet fortsat meget relevant i 2024. Grænsen mellem vores lande må IKKE være en barriere for de fysiske møder. Ja, vi kan sagtens kommunikere med hinanden digitalt fra hver vores land, men så mærker vi ikke hinanden.

Jeg er glad for, at vi har talrige eksempler på, at vi fortsat dyrker de fysiske møder og den tætte kontakt i grænselandet. I år ser jeg særligt frem til at mindretallenes Europamesterskaber i fodbold, Europeada, kommer til grænselandet i juni og juli med fodboldkampe på begge sider af grænsen. Det er en storslået mulighed for at vise vores unikke grænseland og samarbejde frem, og det er en mulighed for i den grad at møde andre kulturer gennem idrætten. En stor tak til SSF for at spille en nøglerolle i at få Europeada til vores grænseregion. I året der er gået havde vi også fornøjelsen af at afholde Royal Run i Aabenraa med små 15.000 deltagere som både gik og løb de tre distancer i byen. Den nyligt udråbte Kong Frederik 10. var på det tidspunkt kronprins og deltog i dagen. Jeg tog personligt imod ham på havnen i Aabenraa, og det første han bemærkede var, at det Sydslesvigske flag var en del af flagaléen. Det gjorde stort indtryk på vores

royale gæst, at han kunne se, at han var trådt ind i en grænseregion.

De to sportslige eksempler bekræfter mig i, at vi skal støtte op om hinandens arrangementer. Både som deltagere, men også som frivillige i foreningsfællesskaberne på begge sider af

grænsen. Det er det fællesskab, der knytter os sammen. Og jeg bliver oprigtigt stolt, når Kong Frederik bemærker den ånd og det fællesskab, der kendetegner vores region. Når vi mødes på tværs af grænsen til arrangementer og fysiske møder, så styrker det vores udsyn. Og netop det udsyn er måske vigtigere i dag, end det har været i mange år. Der er krig i Europa, og der er uro flere steder i verden. I en globaliseret verden i 2024 er vi tættere på hinanden, end vi nogensinde har været før. Og af den grund må vi ikke barrikadere os om os selv. Vi skal stå sammen, være nysgerrige på hinandens forskelligheder og kulturer.

Vi er i Aabenraa Kommune i år i gang med en fejring af vores store kunstner Franciska Clausen, som 7. januar kunne være fyldt 125 år. Hun er for mig et godt eksempel på det udsyn, jeg taler om. Hun rejste nysgerrigt ud i verden, og vendte hjem til Aabenraa med rygsækken fuld af inspiration, idéer og nye tanker. Det brugte hun i sin kunst, og det brugte hun i det hele taget i den måde, hun begik sig i samfundet på. Lad os alle være mere som Franciska Clausen og drage ud med åbent sind for at blive klogere.

Og for at vi skal lykkes med at være nysgerrige, åbne og jagte inspirationen, så skal vi have en fri tilgængelighed mellem Danmark og Tyskland. Vi har ikke brug for at blive delt midt over med grænsekontrol eller andre foranstaltninger, som splitter os.

Her tænker jeg især på hvad vi har mistet i perioden med debatten om Vildsvinehegnet på grænsen, og senere 6 års grænsekontrol, Corona…

Siden 2001 har Danmark lukket sig om sig selv. Kontakter på tværs af grænsen er gået tabt. De naturlige skoleture til delstaten, er erstattet af ture til København, London og Norden.

Jeg skal spørge mindst 100 danskere før jeg finder en som kender Gottorp Slot, hvor er det ærgerligt at erfarer. Og hvad kan vi så gøre for at ændre det – og genskabe danskernes viden om Slesvig, ja min opfordring er, målrettet markedsføring – det gælder ikke alene for Gottorp, men generel de mange kulturoplevelser i Sydslesvig.

Grænsekontrollen og de konsekvenser, der følger med, mærker Erhvervslivet også.

Vi har en demografi på begge sider af grænsen, som taler sit tydelige spor. Vi mangler kvalificeret arbejdskraft. Der er et faldende udbud af den

kvalificerede arbejdskraft, og vi har brug for at kigge vores enorme potentiale bedre efter i sømmene. For det er jo ikke fordi, at den kvalificerede arbejdskraft ikke findes i vores region. Det gør den i vid udstrækning.

Vi ser det i disse år særligt i den grønne omstilling, hvor vi i den grad er steget på et tog, der kører i ekspresfart. På den tyske side har der i mange år været stor fokus på sol- og vindenergi, og Tyskland har i mange år været førende netop her. I Danmark, og særligt i Aabenraa Kommune, er vi kommet godt efter, og snart førende på Power-to-X anlæg og biogas. Her har vi alle tiders mulighed for at skabe synergi og samarbejde på et felt, der er kommet for at blive.

Uddannelserne til de nye, grønne industrier skal være i top, og vi skal jagte mulighederne for at uddanne fremtidens grønne arbejdskraft i vores region. Det samme gør sig gældende med omskoling af allerede uddannede medarbejdere, som kan se sig selv i den grønne omstilling. Hvis folk vil være med på rejsen, så skal vi give dem rammerne her i vores region. Der er et enormt vækstpotentiale i at gribe ud efter den grønne omstilling og bruge den lokalt og regionalt i netop vores område.

Det betyder også, at vores infrastruktur er særdeles vigtig i disse år. Det gælder både både den fysiske infrastruktur, med El, Brint og varme forbindelse på tværs af grænsen.

I mange år har Danmark og Tyskland været forbundet med fjernvarme, nemlig imellem Stadtwerke Flensborg og Padborg Fjernvarme.

Om få år vil de nye grønne PTX anlæg i Aabenraa kommune kunne generer dobbelt så meget overskudsvarme som der kan bruges i kommunen, derfor bør vi også tænke grænseoverskridende muligheder her.

Den frie bevægelighed mellem Danmark og Tyskland er en anden altafgørende infrastruktur for, at kvalificeret arbejdskraft kan rejse mellem de to lande for at bidrage til vækst og udvikling. Her spiller den offentlige transport naturligvis en stor rolle.

Tidligere i dag havde jeg et konstruktivt møde med Minister Hr. Claus Ruhe Madsen. Hvor vi naturligvis også drøftede den offentlige transport på begge sider af grænsen, og jeg glæder mig over, at vi vil de samme ting. Der er brug for infrastruktur investeringen for at sikre fremdrift, turisme samt rammevilkår for virksomhederne også i vores region.

Vi bor i et grænseland, som på mange måder er unikt. Det er ikke mange steder i verden, hvor børn på begge sider af grænsen er så tosprogede og går i institutioner som fordrer begge kulturer og sprog. Gennem 22 år i lokalpolitik i Aabenraa Kommune har jeg utallige gange erfaret, at børnene på dansk side taler dansk i tyske institutioner og vice versa.

Det er en kæmpestyrke og en enorm berigelse i vores samfund, at vi på den måde lærer hinandens kulturer og sprog allerede fra barns ben. Netop derfor er vi også i de fire sønderjyske kommuner glade for, at børnene i vores folkeskoler har tidlig tyskundervisning. Børn i dag kommunikerer på det sprog, der falder dem ind og som passer til lejligheden.

Jeg er selv vokset op med tysk TV, og det har gjort, at jeg også er flydende på 3 sprog. Den kultur findes ikke længere i dag, hvor de fleste børn i Europa hovedsageligt taler deres modersmål og engelsk som andetsprog. Derfor må vi gøre vores til, at vi fortsat dyrker det danske og tyske sprog på tværs af grænsen.

Jeg ved at selskabet kan dufte den eftertragtede Roemos med tilhørende snaps, så derfor mine damer og herrer

Lad det være min afsluttende bemærkning. Vi må ikke stoppe med at se potentialerne i vores fælles samarbejde. Vi skal se på muligheder og udvikling i stedet for grænser og barrierer. Vi har noget unikt her i grænselandet, og det må og skal vi værne om.

Tak for ordet og godt nytår!